

AB 2015/15: Openbaarheid. Camerabeelden. Persoonlijke levenssfeer ambtenaren openbaar ministerie en Kamerlid.

Instantie: Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Datum: 2014-11-05
Magistraten: Mrs. J.H. van Kreveld, N. Verheij, G.M.H. Hoogvliet
Zaaknr: 201304627/2/A3
Annotator: S. van den Ende

Wetgeving: [Art. 10](#) Wet openbaar van bestuur

Essentie

Verzoek om openbaarmaking informatie berustend bij de korpschef. Beoordeling camerabeelden. Hoedanigheid verzoeker. Persoonlijke levenssfeer medewerkers openbaar ministerie en Kamerlid.

Samenvatting

De korpschef stelt dat de korpsbeheerder in redelijkheid heeft kunnen menen dat door openbaarmaking van die namen de persoonlijke levenssfeer van de zaaksofficieren zodanig zou worden geschaad dat bescherming van die levenssfeer dient te prevaleren boven het belang van openbaarheid, zodat openbaarmaking achterwege dient te blijven. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om bekendmaking van deze namen aan een individuele burger die met de betrokken zaaksofficieren in contact treedt, maar om openbaarmaking in de zin van de **Wob**, aldus de korpschef. In dit verband verwijst hij opnieuw naar de uitspraak van de Afdeling van 18 juli 2007 in zaak nr. 200608032/1, waarin zij heeft geoordeeld dat waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren weliswaar in beginsel geen beroep kan worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer, maar dat dit belang zich tegen openbaarmaking van de namen van ambtenaren kan verzetten omdat namen persoonsgegevens zijn.

Appellant betoogt terecht dat de korpschef aldus onvoldoende heeft gemotiveerd dat met betrekking tot de namen van de zaaksofficieren een beroep mocht worden gedaan op [artikel 10 lid 2](#) aanhef en onder e, van de **Wob**. Zaaksofficieren hebben het gezag over en de verantwoordelijkheid voor het opsporingsonderzoek in hun zaken. Deze ambtenaren moeten daarom in beginsel aanvaarden dat hun naam die in stukken ten behoeve van opsporing en vervolging is opgenomen bekend wordt. Niet is gebleken dat in dit geval aanleiding bestaat om op dit uitgangspunt een uitzondering te maken.

Partij(en)

Uitspraak op het hoger beroep van appellant, tegen de uitspraak van de rechtbank **Den Haag** van 10 april 2013 in zaak nr. 12/4354 in het geding tussen:

appellant,

en

de korpsbeheerder van de politieregio Haaglanden (lees: de korpschef van politie).

Uitspraak

Procesverloop

Bij besluit van 29 februari 2012 heeft de korpsbeheerder een verzoek van appellant om verstrekking van informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: de **Wob**) gedeeltelijk ingewilligd en gedeeltelijk afgewezen.

Bij besluit van 8 mei 2012 heeft de korpsbeheerder het door appellant daartegen gemaakte bezwaar deels gegrond en deels ongegrond verklaard en het besluit van 29 februari 2012 onder aanvulling van de motivering gehandhaafd.

Bij uitspraak van 10 april 2013 heeft de rechtbank het door appellant daartegen ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht (niet opgenomen; red.).

Tegen deze uitspraak heeft appellant hoger beroep ingesteld.

De korpschef heeft een verweerschrift ingediend.

Appellant heeft de Afdeling toestemming verleend als bedoeld in [artikel 8:29, vijfde lid](#), van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) om kennis te nemen van de niet openbaar gemaakte stukken.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 11 maart 2014, waar appellant, vertegenwoordigd door mr. H. van Drunen, werkzaam bij Juridisch Adviesbureau Maury, en de korpschef, vertegenwoordigd door mr. L.B.M. van 't Hek en mr. S. Denneman, beiden werkzaam bij de politie, zijn verschenen.

Bij tussenuitspraak van 25 juni 2014 in deze zaak (nr. 201304627/1/A3) heeft de Afdeling de korpschef opgedragen om binnen zes weken opnieuw te beslissen op de door appellant gemaakte bezwaren tegen de weigering de namen van medewerkers van het openbaar ministerie en een PVV-Kamerlid, die in de in de tussenuitspraak vermelde documenten zijn opgenomen, openbaar te maken en die beslissing in de vorm van een besluit op bezwaar aan appellant en de Afdeling toe te zenden. Deze tussenuitspraak is aangehecht (niet opgenomen; red.).

Bij besluit van 4 augustus 2014 heeft de korpschef ter uitvoering van deze tussenuitspraak deze door appellant tegen het besluit van 29 februari 2012 gemaakte bezwaren gegrond verklaard. De korpschef heeft de naam van het PVV-Kamerlid alsnog openbaar gemaakt, maar de weigering de namen van de medewerkers van het openbaar ministerie openbaar te maken gehandhaafd.

Daartoe in de gelegenheid gesteld, heeft appellant zijn zienswijze over het besluit van 4 augustus 2014 gegeven.

De Afdeling heeft bepaald dat een tweede onderzoek ter zitting achterwege blijft en het onderzoek gesloten.

Overwegingen

1.

Voor de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen wordt verwezen naar de tussenuitspraak.

Het hoger beroep

2.

Gelet op hetgeen onder 6.2. van de tussenuitspraak is overwogen, is het hoger beroep gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd, voor zover daarbij het besluit van 8 mei 2012 in stand is gelaten voor zover het betreft de daarbij gehandhaafde weigering de namen van de medewerkers van het openbaar ministerie en het PVV-Kamerlid openbaar te maken. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het beroep tegen het besluit van 8 mei 2012

alsnog gegrond verklaren en dat besluit wegens strijd met [artikel 7:12, eerste lid](#), van de Awb vernietigen voor zover het de handhaving van voormelde weigering betreft.

Het beroep tegen het besluit van 4 augustus 2014

3.

De korpschef heeft zich bij het besluit van 4 augustus 2014 op het standpunt gesteld dat de korpsbeheerder bij het besluit van 29 februari 2012 krachtens [artikel 10, tweede lid](#), aanhef en onder e, van de **Wob** heeft mogen weigeren de namen van medewerkers van het openbaar ministerie, zijnde zaaksofficieren van justitie, die zijn opgenomen in de gedeeltelijk aan appelland verstrekte documenten met betrekking tot een vechtpartij op 21 februari 2009 op de hoek van de Karel Doormanlaan en de 1e Stationsstraat in Zoetermeer, openbaar te maken.

De korpschef stelt dat de korpsbeheerder in redelijkheid heeft kunnen menen dat door openbaarmaking van die namen de persoonlijke levenssfeer van de zaaksofficieren zodanig zou worden geschaad dat bescherming van die levenssfeer dient te prevaleren boven het belang van openbaarheid, zodat openbaarmaking achterwege dient te blijven. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om bekendmaking van deze namen aan een individuele burger die met de betrokken zaaksofficieren in contact treedt, maar om openbaarmaking in de zin van de **Wob**, aldus de korpschef. In dit verband verwijst hij opnieuw naar de uitspraak van de Afdeling van 18 juli 2007 in zaak nr. 200608032/1, waarin zij heeft geoordeeld dat waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren weliswaar in beginsel geen beroep kan worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer, maar dat dit belang zich tegen openbaarmaking van de namen van ambtenaren kan verzetten omdat namen persoonsgegevens zijn.

4.

Appelland betoogt terecht dat de korpschef aldus onvoldoende heeft gemotiveerd dat met betrekking tot de namen van de zaaksofficieren een beroep mocht worden gedaan op [artikel 10, tweede lid](#), aanhef en onder e, van de **Wob**. Zaaksofficieren hebben het gezag over en de verantwoordelijkheid voor het opsporingsonderzoek in hun zaken. Deze ambtenaren moeten daarom in beginsel aanvaarden dat hun naam die in stukken ten behoeve van opsporing en vervolging is opgenomen bekend wordt. Niet is gebleken dat in dit geval aanleiding bestaat om op dit uitgangspunt een uitzondering te maken. Gelet hierop heeft de korpschef zich niet in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer prevaleert boven het belang van openbaarmaking van de namen van de zaaksofficieren. Er doet zich kennelijk evenmin een andere in de **Wob** genoemde weigeringsgrond voor die zich tegen bekendwording van deze gegevens verzet, zodat de openbaarmaking daarvan ten onrechte is geweigerd.

Het betoog slaagt.

5.

Het beroep tegen het besluit van 4 augustus 2014 is gegrond.

Dat besluit zal worden vernietigd, voor zover het de handhaving betreft van de weigering de namen van zaaksofficieren in de onder 3. vermelde documenten openbaar te maken. De Afdeling zal zelf in de zaak voorzien en het besluit van 29 februari 2012 herroepen, voor zover het deze weigering betreft. De Afdeling zal de korpschef opdragen de namen van de zaaksofficieren binnen zes weken na de verzending van deze uitspraak openbaar te maken door toezending van voormelde documenten met deze namen aan appelland en bepalen dat deze uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit.

6.

De korpschef dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- I. verklaart het hoger beroep gegrond;
- II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank **Den Haag** van 10 april 2013 in zaak nr. 12/4354, voor zover daarbij het besluit van de korpsbeheerder van de politieregio Haaglanden van 8 mei 2012, kenmerk ORG-BI 013/0175 11-21614, in stand is gelaten voor zover het betreft de daarbij gehandhaafde weigering de namen van een PVV-Kamerlid en medewerkers van het openbaar ministerie openbaar te maken;
- III. verklaart het bij de rechtbank ingestelde beroep gegrond;
- IV. vernietigt het besluit van de korpsbeheerder van de politieregio Haaglanden van 8 mei 2012, kenmerk ORG-BI 013/0175 11-21614, voor zover het de handhaving van de onder II. vermelde weigering betreft;
- V. verklaart het beroep tegen het besluit van de korpschef van politie van 4 augustus 2014, kenmerk ORG-BI 013/0175 gegrond;
- VI. vernietigt dat besluit, voor zover het de handhaving betreft van de weigering de namen van zaaksofficieren, vermeld in de documenten met betrekking tot een vechtpartij op 21 februari 2009 op de hoek van de Karel Doormanlaan en de 1e Stationsstraat in Zoetermeer, openbaar te maken;
- VII. herroept het besluit van de korpsbeheerder van de politieregio Haaglanden van 29 februari 2012, kenmerk 11-21614, voor zover het deze weigering betreft;
- VIII. draagt de korpschef op de onder VI. vermelde namen binnen zes weken na de verzending van deze uitspraak openbaar te maken door toezending van de desbetreffende documenten met deze namen aan appellant;
- IX. bepaalt dat deze uitspraak in zoverre in de plaats treedt van het onder V. vermelde vernietigde besluit van 4 augustus 2014;
- X. veroordeelt de korpschef van politie tot vergoeding van bij appellant in verband met de behandeling van het bezwaar opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 487 (zegge: vierhonderdzevenentachtig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;
- XI. veroordeelt de korpschef van politie tot vergoeding van bij appellant in verband met de behandeling van het beroep en het hoger beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.948 (zegge: negentienhonderdachtenveertig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;
- XII. gelast dat de korpschef van politie aan appellant het door hem betaalde griffierecht ten bedrage van € 395 (zegge: driehonderdvijfennegentig euro) voor de behandeling van het beroep en het hoger beroep vergoedt.

Noot van S. van den Ende¹

1.

Een **Wob**-verzoek om openbaarmaking van beeldmateriaal van een vechtpartij waarbij een PVV-Kamerlid zou zijn betrokken — een op zichzelf al bijzondere casus — heeft interessante jurisprudentie opgeleverd, in het bijzonder ten aanzien van de vraag in welke mate ambtenaren — in dit geval zaaksofficieren — en Kamerleden aanspraak kunnen maken op bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

2.

Het verzoek werd gericht aan de korpschef van politie en zag onder meer op alle documenten met betrekking tot een actie bij het Staatscircus uit Moskou in Wassenaar en een vechtpartij in Zoetermeer. Het verzoek werd gedeeltelijk door de korpsbeheerder ingewilligd. Openbaarmaking van beeldmateriaal van de vechtpartij werd geweigerd. Ook werd geweigerd de in documenten opgenomen namen van ambtenaren openbaar te maken. Daaraan werd de uitzonderingsgrond van

[artikel 10, tweede lid](#), onder e, **Wob** ten grondslag gelegd: eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

3.

De rechtbank heeft het beroep van de indiener van het **Wob**-verzoek ongegrond verklaard. Ten aanzien van de camerabeelden was de rechtbank van oordeel dat de korpsbeheerder de openbaarmaking daarvan achterwege mocht laten. Daarbij overwoog zij dat het niet onaannemelijk is dat het voor het slachtoffer traumatisch kan zijn om met deze beelden geconfronteerd te worden als ze openbaar worden gemaakt. Verder is niet uit te sluiten dat verdachten kunnen worden geïdentificeerd, aldus de rechtbank.

4.

In hoger beroep beklagde de indiener van het **Wob**-verzoek zich erover dat de rechtbank een oordeel heeft gegeven zonder het beeldmateriaal ook te hebben gezien. Daar geeft de Afdeling de indiener gelijk in, maar materieel maakt dat geen verschil. Net als de rechtbank is de Afdeling namelijk van oordeel dat het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan dat van openbaarmaking. Van belang daarbij is dat — mede vanwege reeds openbare informatie over de vechtpartij — het slachtoffer en de verdachten kunnen worden herkend. Een beroep van de indiener op ABRvS 30 mei 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BW6911](#), waarin het belang van openbaarheid prevaleerde, kon de indiener niet baten. De Afdeling overweegt dat het in die zaak ging om camerabeelden van een politieoptreden, waarop geen burgerdaders waren te zien. Een ander verschil waarop de Afdeling wijst is dat in die zaak het slachtoffer om openbaarmaking van de camerabeelden had verzocht. Dat laatste doet denken aan de in [artikel 10, derde lid](#), van de **Wob** opgenomen mogelijkheid om door instemming met openbaarheid (in zoverre) afstand te doen van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Daarbij moet echter niet uit het oog worden verloren dat een verzoeker in sommige gevallen niet openbaarmaking in de zin van de **Wob** voor ogen heeft, maar voor zichzelf toegang tot overheidsinformatie wenst. Een **Wob**-verzoek is dan vaak het eerste middel dat in gedachten komt, maar niet altijd het geëigende.

5.

Ten aanzien van de weigering van de korpsbeheerder om de namen van de betrokken ambtenaren openbaar te maken is de Afdeling kritischer dan de rechtbank. In de tussenuitspraak oordeelt de Afdeling dat de korpschef de weigering onvoldoende heeft gemotiveerd door onder verwijzing naar een Afdelingsuitspraak van 18 juli 2007 ([AB 2007/328](#), m.nt. P.J. Stolk onder [AB 2007/329](#)) de namen van de betrokken ambtenaren categoriaal te weigeren. Uit die uitspraak volgt dat het belang van bescherming van de persoonlijke levenssfeer van ambtenaren zwaarder kan wegen dan dat van openbaarheid van hun namen. Daaruit volgt — vanzelfsprekend — niet dat een op het concrete geval toegesneden belangenafweging mag ontbreken. Uitgangspunt is dat ambtenaren in het kader van hun beroepshalve functioneren slechts in beperkte mate een beroep kunnen doen op eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer (vgl. ABRvS 14 juli 2004, [AB 2004/349](#), m.nt. P.J. Stolk).

6.

Ook de weigering van de korpsbeheerder om de naam van het Kamerlid openbaar te maken acht de Afdeling — anders dan de rechtbank — onvoldoende gemotiveerd. Vergelijkbaar met het hiervoor beschreven uitgangspunt ten aanzien van ambtenaren, overweegt de Afdeling dat een Kamerlid vanwege zijn publieke functie een verminderde aanspraak toekomt op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. De Afdeling geeft twee situaties aan waarin bescherming van de persoonlijke levenssfeer voorgegaat op openbaarheid. Dan gaat het om een actie met een 'strikt persoonlijk karakter' of om de situatie dat openbaarheid de veiligheid van een Kamerlid kan aantasten. Bij de tussenuitspraak krijgt de korpschef de opdracht de motiveringsgebreken te herstellen en opnieuw te beslissen omtrent openbaarmaking van de namen van ambtenaren en het Kamerlid.

7.

Vanwege het publieke karakter van de functie van Kamerlid lijkt het mij overigens bijzonder lastig om aan de deelname van een Kamerlid aan een in de openbaarheid plaatsvindende (protest)actie een strikt persoonlijk karakter toe te dichten. De

korpschef heeft aan dit optreden kennelijk ook geen strikt persoonlijk karakter toegekend; bij het nieuwe besluit op bezwaar van 4 augustus 2014 heeft deze alsnog de naam van het betrokken PVV-Kamerlid bekend gemaakt.

8.

De nadere motivering die (inmiddels) de korpschef bij het nieuwe besluit geeft voor het weigeren van de namen van de zaaksofficieren acht de Afdeling onvoldoende. In feite stelt de Afdeling vast dat sprake is van een herhaling van zetten: wederom wordt onder verwijzing naar de Afdelingsuitspraak van 18 juli 2007 beargumenteerd dat eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan openbaarmaking van de namen van de ambtenaren. De Afdeling stelt daar tegenover dat zaaksofficieren vanwege het gezag en de verantwoordelijkheid voor het opsporingsonderzoek in beginsel hebben te aanvaarden dat hun in de stukken opgenomen naam openbaar wordt. De Afdeling heeft vervolgens weinig woorden nodig om zelf in de zaak te voorzien en geeft zelfs opdracht om de namen van de zaaksofficieren openbaar te maken binnen zes weken na de einduitspraak.

9.

Uit deze uitspraken blijkt dat openbaarmaking van camerabeelden van de politie waarop verdachten zijn te herkennen in ieder geval kunnen worden geweigerd wegens bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Verder wordt het uitgangspunt dat ambtenaren in de uitoefening van hun functie in mindere mate aanspraak kunnen maken op bescherming van de persoonlijke levenssfeer nog eens onderstreept. Dat geldt zelfs voor ambtenaren die betrokken zijn bij opsporing, zoals zaaksofficieren, voor wie het gelet op de aard van hun werkzaamheden niet onvoorstelbaar is dat het bekend worden van hun naam meer belastend is dan bij andere ambtenaren. Ook een Kamerlid heeft een verminderde aanspraak op eerbiediging van diens persoonlijke levenssfeer, tenzij diens handelen een strikt persoonlijk karakter heeft of wanneer openbaarheid een veiligheidsrisico oplevert. Daarmee ligt de lat om openbaarmaking van de naam van een Kamerlid te weigeren wegens eerbiediging van diens persoonlijke levenssfeer hoog.

Voetnoten

1 Advocaat te Amsterdam.
